

naar han er nogenlunde formuende, ligesaa lidt bør kunne kaste denne Byrde over paa Fattigvæsenet, som de Beføstninger, der kunne flyde af den Skade, han selv eller hans Kone eller Barn tage ved saadan Leilighed. Forsaavidt Huusbonden virkelig kan siges at have vist et utilbørligt Forhold, ja endog et saadant, hvorfor han kunde være at straffe, vilde hans Erstatningspligt heller ikke have Plads mellem de Regler, som gives for at ordne hans Forpligtelse til at sørge for et sygt eller tilskadefømt Lyende. Men, dersom man vilde give dem en udtrykkelig Gjæmnel i Lyendelovgivningen, saa kunde det beqvemmeligt skee ved en Antydning i de Bestemmelser, samme burde indeholde angaaende Huusbondens Krænkelse af hans Pligter mod Lyendet. Naar paa den anden Side § 37 fritager Huusbonden for al Forpligtelse til Lyendet, naar dette har paadraget sig Sygdomme ved eget „utilbørligt Forhold“, ja endog da giver ham Ret til at lade Lyendets Tjeneste forrette paa dettes Beføstning, saa kunde man ikke have Noget derimod, saafremt der under et utilbørligt Forhold ikke kunde indbefattes Andet, end hvad der er aabenbar Lovstridigt eller dog Usædeligt eller Urimeligt. Men, dersom det og skal strække sig til den Mangel paa fornuftig Selvomsoerg, som er almindelig, og fremfor Alt i Almueclassen, ja som stundom staaer i Forbindelse med den Paagældendes Iver for det ham anbetroede Arbejde, eller i at afværge Skade og Fare fra Huusbonden, saa vilde det vistnok være unaturligt og ubilligt. Den Mangel paa tilbørlig Agtsomhed, hvorfor man selv er den nærmeste Gjenstand, kan ikke, fordi der af den Skade, man selv tager, muligt kan opstaae Skade for Andre, blive Gjenstand for Erstatningspligt, i alt Fald ikke, uden hvor det er aabenbar Fremfusenhed. Det er vel ikke givet, at Retterne vilde tage hiint Udtryk i den ovennævnte Udstrækning, men de meddeelte Motiver synes dog at give Anledning dertil. I alt Fald turde det ikke være tilraadeligt at lægge den i Udkaftsens §§ 36 og 37 opstillede Forffjel til Grund for de Bestemmelser, Lyendeloven bør indeholde angaaende Huusbondens Forpligtelser i Anledning af Lyendets Sygdom; hvorimod man hellere maa holde fast ved den ovennævnte, i Forordn. af 25de Marts 1791 § 19 gjorte

Forffjel. Det kunde derimod være ønskeligt, om der heri kunde tilstaaes nogen Lempelse i de Tilfælde, hvor den Huusbonden derved paalagte Forpligtelse efter Omstændighederne kunde blive altfor bebyrdende.

§ 38 er stemmende med Placaten af 14de December 1810, kun at dens Anvendelse vilde blive meget indskrænket ved § 36 og § 37. Jeg har derfor ikke nogen særlig Bemærkning at gjøre ved hiin Paragraph og heller ikke ved §§ 39 og 40, uden at den sidste ikke synes nødvendig, men at det tværtimod turde være ønskeligt, at der gaves en Regel for, hvorledes § 38 skulde anvendes, naar Lyendet indlægges paa et Sygehus. Det er i paakommende Tilfælde antaget, at Huusbonden skal bære den Deel af den Sygehuset tilkommende Betaling, der kan ansees som Bederlag for Kost og Logis, og man kan vel et heller let finde en billigere Regel. Men den er dog i sig ikke utvivlsom og dens Anvendelse ofte vanskelig.

§ 41 vedkommer ikke egentlig Lyendevæsenet, men indeholder Forholdsregler til at afværge Livsfare og Smitsygens Udbredelse, der maatte være ligesaa anvendelige med Hensyn til dem, der ere udenfor Lyendestanden. Det er derfor neppe hensigtsmæssigt at optage dem i nærværende Lov, hvilket kunde synes at medføre, at det Samme ikke var anvendeligt paa Andre end Lyende, ligesom det, hvis der blev tilføjet Noget om dets Anvendelighed paa Andre, var lidet passende, at disse skulde søge det i en Lyendeforordning. Kun Det har hjemme i en Lyendelov, at Huusbonden ogsaa er pligtig at beholde det syge Tjenestetjyende hos sig efterat Tjenestetiden er ubløben, naar det ikke uden Fare kan flyttes. I saa Henseende kunde det maaskee aldeles blive ved Forffriften i Placaten af 14de December 1810 § 20, hvorefter Huusbonden bliver ansvarlig, naar han mod denne Forffrist flytter et Lyende. Den Pligt, § 41 paalægger Huusbonden, at adspørge en Læge, eller paa Landet Sognepræsten, inden Lyendet flyttes, synes ikke at betyde Noget, siden det dog er indskrænket til den Betingelse, at der er Anledning til at antage, at det ikke uden Fare kan flyttes. Er dette givet, og Huusbonden paa egen Haand lader Lyendet flytte, saa er han netop i det Tilfælde, hvor